

Remarks

Andras Ferenc Bodor
The Chapel at Wesley Theological Seminary
March 26, 2006

National Press Building #809
Washington D.C. 20045
(202) 737-0127
www.americanhungarianfederation.org
www.hungary1956.com

Remarks of Andras Ferenc Bodor on the Occasion of the Commemoration of the War of Independence of 1848

Sponsored by the American Hungarian Federation of Metropolitan Washington, D.C.

Tiszteletes úr!
Kedves Cserkészek!
Nagykövet úr!
Tisztelt Megemlékező Közösség!
Kedves Barátaim!
Hölgyeim és Uraim!

Múlt hét szerdán az irodámból egy március 15-i megemlékezésre indultam. Látván a Spanyolországból származó munkatársam csodálkozó tekintetét a kokárdámra nézve az ajtóból visszaszólva csak annyit mondtam: "A mai nap az egy magyar nemzeti ünnep, egy megemlékezésre sietek, délután még találkozunk." A kolléga röviden így szólt vissza: "Mit ünnepeltek ti magyarok? A Habsburgok bukását?" Meglepődöttségemben csak ennyit mondtam az ajtóból visszaszólva: "Röviden válaszolva azt is mondhatnám, hogy beletrafáltál, de a valóság sokkal bonyolultabb ennél."

Ez a véletlen epizód felélesztette bennem a kérdést: "Mit is ünneplünk mi magyarok március 15-én?"

Ünnepeljük a nemzeti függetlenség kivívását és a 12 pontban kifejeződő nemzeti program megfogalmazását? Igen, a márciusi budapesti forradalom eredményei méltán lettek a közös nemzeti emlékezet alkotójává.

Ünnepeljük azt, hogy a radikális reformer Kossuth Lajos és a fontolva haladó gróf Széchenyi István egyaránt felismerték azt, hogy a márciusi forradalom üzenetének része a nemzeti egység gondolata? Emlékezünk-e arra, hogy a külön utakon járó csoportok mindegyike részese lett egy nemzeti közmegegyezés kialakításának? Igen, erre is emlékezünk március 15.-t ünnepelve. Mi magyarok nem vagyunk híresek arról, hogy mindig mindenben egyetértünk egymással, de büszkén elevenítjük fel, hogy Kossuth és Széchenyi egyaránt tagjai voltak a gróf Batthány Lajos által vezetett független magyar Kormánynak.

Ünnepeljük azt, hogy miután az Európán végigsöprő forradalmi hullám bástyái rövid időn belül egytől-egyig elestek, csak a magyar nemzet harca védte olyan hévvel a kivívott szabadságot, hogy azt csak az abszolutizmus hatalmi szolidaritása nevében beavatkozó orosz birodalmi erő segítségével tudta megtörni? Igen, mi magyarok talán világviszonylatban kis nép vagyunk, de tudjuk, hogy kis nép is tud nagy - mi több világraszóló - tetteket véghezvinni.

Ünnepeljük-e az 1848-49-es forradalomról és szabadságharcról szóló megemlékezések során azt, hogy az áprilisi törvények a szabadságharc bukása után is visszafordíthatatlanná váló módon intézményesítették a polgári átalakulást? Gondolunk-e arra, hogy a forradalomban és a szabadságharcban megtestesülő ereje a magyar

szabadságvágyának követte ki valójában az utat a kiegyezéshez és az azt követő prosperitáshoz? Igen, azt hiszem erről is szól a megemlékezésünk.

Persze egy nemzet életében egy-egy meghatározó esemény üzenetének a hangsúlyai egy kicsikét személyesek is lehetnek. Nekem az 1848-as forradalom üzenetének a magvához tartozik a márciusi ifjak szellemisége. A magyar történelem sorsfordulói alkalmával a nemzet előtt álló világos célok kompromisszumokat nem tűrő képviselője, és a személyes sorsok kockáztatásával is járó forradalmi tettek véghezvitele - vagy legalábbis az első lépések megtétele ezen az úton - többször is a fiatal generációkra hárult. Az 1848-as márciusi ifjak, Petőfi Sándor, Jókai Mór, Vasvári Pál és társaik nyomába léptek az 1956-as pesti srácok. A március ifjak szellemisége köszönt vissza a MÚK, a "márciusban újra kezdjük" gondolatában is.

Én ahhoz a generációhoz tartozom, amelyik a márciusi ifjak forradalmi attitűdjét 1988-89-ben vitték a budapesti utcákra a kommunista diktatúra hatalmi gépezetével szemben. Ezzel a generációval szebben bánt a sors, nekünk nem kellett az életünket áldoznunk a harcunk sikeréért, és nem kellett a hazánkat elhagynunk egy elbukott - mondhatnánk, hogy csak a hosszútávú hatásában győztes - harc után. A legtöbb amit nekünk akarattunk ellenére tennünk kellett az az, hogy kihagyjuk az értünk aggódó, de velünk együtt érző szüleink generációját abból amibe belekezdünk, mert a kádári konszolidáció generációjának az attitűdje nem hitte - és a történelmi tapasztalatok fényében nem is hihette el -, hogy a rendszer meg fog változni egészen addig amíg az tényleg meg nem változott.

Része-e az 1848-49-es forradalom és szabadságharc keserű emlékezetének - különösen a szórványban élő magyar közösségekben - az, hogy a szabadságharc vezetője, Kossuth Lajos, emigrációba kényszerült a világosi fegyverletétel után, és hogy temetéséig nem léphetett többet magyar földre? Igen, a magyarság életéhez tartozó kényszerű emigráció is része 1848-49 emlékezetének.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Megtisztelő számomra, hogy Önökkel együtt emlékezhetek meg az egyik legnemesebb nemzeti ünnepünkről. Az Önök társasága megteszesíti a magyar történelem utóbbi évszázadainak nehéz személyes magyar életútjait. Történelmünk során sokszor a haza ügyéért legtöbbet tevő polgártársainknak kellett búcsút mondaniuk a hazájuknak, a szülőföldjüknek, az otthonuknak és nem egyszer a családjuknak is. Új életet kellett kezdeniük új élethelyükön, és nem utolsó sorban keresniük kellett azt a szerepet, amely útján a magyar nemzet részesei és szolgálói maradhattak a hazától távol is. Ez a kihívás markáns formában jelent és jelenik meg a második-, harmadik- és sokadgenerációs magyarok körében is.

Én azon szerencsések közé tartozom akik 2004-ben részt vehettek a Cleveland-i magyar közösség 1956-os forradalom emlékére a Szent Imre templomban tartott megemlékezésén. Politikai elfogultság nélkül állíthatom, hogy történelmi pillanatoknak lehettem tanúja amikor Orbán Viktor miniszterelnök úr átadta a milleneumi zászlót az egyik egyik meghatározó amerikai magyar közösségnek és formálisan is megköszönte az emigrációnak a küldetése teljesítését. A miniszterelnök így kezdte a szavait: "Két magyar beszélget, majd bocsánatot kérnek egymástól. Az egyik, mert elmegy, a másik, mert marad. Egy ilyen beszélgetésben benne van a 20. század magyar passiója." A beszéd helyesen példázta, hogy az 1947-es erőszakos kommunista hatalomátvételtől számítva, majd az 1956-os forradalom rövid sikerét követő visszarendeződéstől ismételten a magyar haza képletesen kettészakadt. Akik otthon maradtak azok a fizikai értelemben létező hazát őrizték viselve a magyar szabad szellem rabságát a kommunista diktatúra elnyomó gépezetének a nyomása alatt. Akik elmentek azok a szabad magyar szellemet tartották életben. Ennek a jelentőségét nem lehet eléggé becsülni. Nekünk akik az elnyomott Magyarországon, a fizikai hazában nőttünk fel nem szabad elszalasztanunk egyetlen lehetőséget sem, hogy köszönet mondjunk a szabad magyar szellem őrzéséért. Hadd ragadjam meg az alkalmat most is és mondjak köszönetet Önöknek is. Az, hogy a szabad magyar szellem visszaköltözhetett Magyarországra abban az Önök érdemei együtt és külön-külön is felbecsülhetetlenek.

Most jön azonban a feketeleves. A szabad magyar szellem őrzését végző történelmi küldetése a magyar emigrációnak befejeződött. Ma a magyar választópolgárok közössége szabad választásokon dönthet arról, hogy merre is haladjon az ország szekere. Szeretjük vagy nem szeretjük a mindenkori magyar Kormány intézkedéseit, ideológiáját vagy történelmi gyökereit, az megkérdőjelezhetetlen, hogy az a legitimitását alkotmányos és demokratikus körülmények közepette szerezte. Több mint másfél évtizeddel az első modernkori szabad parlamenti választások után itt az ideje, hogy egy egységes nemzeti stratégiában a magyar nemzet alkotórészei, a Magyarországon élő magyarok, a Kárpát-medence más országaiban élő történelmi magyar közösségek és a szórványban élő magyarok egy harmonikus nemzetstratégiában együtt legyenek részesek. Ez új kihívást jelent a diaszpóra magyarásának is.

Tisztelt Ünneplő Közösség!

Március 15. ünnepe előtt egy nappal az egyik baloldali magyar hetilapban a következő sorok jelentek meg: "Az Amerikában élő ötvenhatosok egy része, amely az Újvilágban nem vitte valami sokra, ha tehetné, dobtáras géppisztolyt ragadna, hogy megdöntse a Pesten eluralkodó demokráciát. Hogy milyen lenne az a rend (... , amelyet ők teremtenének, ...) egyértelmű. Természetesen kommunista, nemzeti mázzal leöntve. Az idehányódott kisember ugyanis mást nem nagyon ismer. A sors iróniája, hogy főként azokban az ötvenhatos emigránsokban maradt meg érintetlenül a rákosista mentalitás, akik a befogadó országban nem tudtak asszimilálódni. Ötven éve megállt az óra. Az ötvenes években voltak fiatalok, abban a rendszerben szocializálódtak. 1956-ban az a néhány nap nem változtatta meg őket, utána elzárva éltek a külvilágtól. Annyira jól nem beszéltek angolul, hogy az amerikai demokrácia hatott volna rájuk, a magyarországi változásoktól messze voltak, nem is értettek meg belőle semmit."

Ha Önök felháborodva hallgatják ezeket a magyarországi közvéleménynek szóló hazug mondatokat akkor az érzéseik a szívemhez szólnak. Aki egy kicsikét is ismeri az Egyesült Államok társadalmát az tudja, hogy eme újságíró által sugallt szinte szürrealisztikus képnek éppen az ellenkezője az igaz. Annak az abszurditásáról nem is érdemes értekezni, hogy az 56-os emigráns generáció attitűdje rákosista lenne. Arról a reputációról azonban helyes megemlékezni, amely az Egyesült Államokbeli magyar közösséget veszi körül. Ha megkérdézzük az utcán egy velünk véletlenszerűen szembejövő amerikait a magyarokról akkor egy felettébb sikeres etnikai közösség képe tárul elénk. Ez nem azért van, mert a magyar közösség híres lenne az összetartozásáról, a vezetőiről, sőt azt is be kell látnunk, hogy azokról az ünnepektől és sikeres hírességekről akiktől mi tudjuk, hogy magyar vér folyik az ereikben az amerikai társadalom nem tudja ezt. Ellenben szinte minden családban vagy baráti közösségben van valaki aki ismer egy magyar vagy magyar származású embert aki a semmiből kezdett neki az életpályájának és nagyon sokra vitte. Az amerikai magyarság sikeresnek tudott reputációja a szétszórtan létező sikeres egyéni életpályák ezreire és tízezeire támaszkodik. Az amerikai magyar közösség nem felelős egy ignoráns újságíró által terjesztett tévhitekért, de azért sokat tehet, hogy ezen szétszórtan élő sikeres magyar emberek ezrei és tízezei kis erőfeszítéssel is hozzájárulói lehessenek a sikeres magyar nemzet ügyének a globalizálódó világban.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

2000. október 23-án Ausztráliában egy Sydney városától másfél órára lévő iparváros magyar közösségének az 1956-os megemlékezésén vettem részt. Útközben az eseményre a helyi ügyekben járatos konzulátusi munkatárs elmondta, hogy döntően a magyar közösség idős tagjaival fogok találkozni, de ez nem jelenti azt, hogy a fiatalok ne járnának össze. Ha velük szeretnék találkozni akkor szívesen látnak az egyikük kertjében tartott kötetlen összejövetelen. Így is volt, a sztereotípikus kép tükrözte a valóságot: az idősebbek teljesen átérző és fájó szívvel énekelték, hogy "nem, nem, soha" míg a fiatalok összejövetelét inkább egy party-nak lehetett nevezni. Ez az életrendje? Lehet. Így kell ennek lenni, mit több, így kell ennek maradni? Nem, biztos.

Felmerülhet a vélelem, hogy célt tévesztenek a gondolataim a fiatalokról, mert az itt jelen lévők jelentős része inkább léleken fiatal, semmint sem a hideg statisztikai adatok tükrében az. Miért is beszélek akkor erről Önöknek? Én azt gondolom, hogy a szórvány magyar közösségek jövője, és ezen közösségeknek a nemzet egészéhez való illeszkedése a jelenlegi fiatal, gyakran sokadgenerációs magyarokon múlik. Az, hogy a jelen

sokadgenerációs magyar fiataljai hogyan élik meg a magyarságukat most és a jövőben az nagyrészt Önökön múlik. Sokat tehetnek aktívan azért, hogy a magyar azonosságtudat tovább fejlődjön bennük, de azzal is nagyon sokat tehetnek ha nem keltenek olyan negatív asszociációkat a magyar léttel kapcsolatban, amely azt sugallja, hogy magyarnak lenni semmi más, mint az idős magyar generációk szokásait követni. Ne feledjék, hogy ők a modern kor márciusi ifjai akiknek immár nem forradalmat kell vívniuk, hanem a nagyvilágban kell erősíteniük az egyetemes magyarság és a haza jó hírnevét, erős hálózatát. Ez gyakran nem igényel sokat Tőlünk, csak tudnunk kell, hogy hová tartozunk. Feleségem egyik kedvence, a színésznő Marishka Hargitay, a Golden Globe díjátadás előtt a vörös szőnyegen adott interjújában kapott egy kérdést a születendő gyermeke nevééről. A válasza így hangzott: "Én magyar vagyok, a férjem német származású, még gondolkodunk arról, hogy hogyan is nevezzük el a gyermeket." Ha mindannyiunk nemzeti azonosságtudata van vagy lesz olyan erős, hogy egy véletlen helyzetben egy hasonló vallomás természetesen legyen a számunkra akkor a sikeres magyar nemzet szolgálatában nagy lépéseket fogunk tenni előre.

Én Magyarországon nőttem fel, így nem nyilatkozhatom az amerikai magyar fiatalok nevében. Még csak azt sem mondhatom, hogy lecövekelttem az Egyesült Államokban az életem hátralevő időszakára. Feleségemmel - aki amerikai állampolgár és magyar gyökerekkel nem rendelkezik - egy olyan hajóra szálltunk fel, amelyik az óceán mindkét oldalán horgonyt vet időről-időre. A másod- és sokadgenerációs magyaroknak - a modern világ márciusi ifjainak - a gondolatai azért is foglalkoztatnak igazán, mert a megszületendő gyermekeimnek az anyanyelve az angol lesz és képletesen szólva csak az apanyelvük lesz magyar. A szülőktől két kulturális közösség értékeit fogják kapni. Mindazonáltal attól nem tartok, hogy a magyar identitás veszélyben lenne a leendő gyermekeim és unokáim körében, mert érvényesnek tartom a mondást, hogy magyarnak lenni kb. 60 % rátermettség, 20% keserűség, és 20% beháború, de mindenképp 100% élvezet.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

A mai megemlékezésünk alkalmával isten házában vagyunk vendégek ezért talán megengedhetem magamnak a következő záró gondolatot. Azok akik a magyar közösségen túl a hívő emberek közösségéhez is tartoznak bizonyára sokat töprengenek azon, hogy a Mindenható milyen küldetést szánt nekünk a földi világon egyénenként és a magyar nemzeti közösség részeseként. Az emberi élet kihívása az, hogy a felfogásunk nem mindig képes a Mindenható jelzéseit észrevenni és megérteni, azok pedig csak ritkán érkeznek olyan nyilvánvaló formában, mint egy csodatevésszerűen a szemünk láttára a falra íródó üzenet. Az ember földi életének korlátaitól szenvedő egyénként én sem vagyok birtokában a biztos tudásnak arról, hogy a magyar nemzet mire rendeltetett. Csak arról tehetek vallomást, hogy számomra mit jelentenek a körülöttünk sokasodó jelek. Én meg vagyok győződve arról, hogy a magyar nemzet sorsát kísérő egyéni és közösségi történelmi tragédiák sorozata nem egy bús és borúlátó nemzet létrejöttét volt hivatott ösztökélni, hanem sokkal inkább próbatételszerű tanúbizonyságok sorozata arról, hogy képesek vagyunk a földkerekség jövőjének a helyes útra terelésében még nagyobb feladatok ellátására is. A próbákat kiálltuk, ha mindannyian tesszük a dolgunkat akkor előttünk egy sikeres és szolgáló nemzet jövője áll.